

RUBRIEK IV:**Èse en drinke.**

A. ZEGSWIJZEN GEGROEPEERD OP TREFWOORD.**a. dronken zijn.**

1. Deë likt loeter in de zief.

Die is altijd stomdronken.

2. Deë hat e sjtuk in de biend.

3. Deë hat e sjtuk in d' r kraag.

Die is dronken.

4. Deë ziet d' r himmel vuur inne doeddelzak aa.

Die is zo dronken, dat hij sterretjes ziet.

5. Heë hat d' r oktaaf.

Hij drinkt dagen achtereen.

6. Deë woar an' t böame.

7. Deë woar an' t plieëstere.

8. Deë woar an' t pave.

Die was aan het zuipen.

b. te veel op.

De volgende zegswijzen betekenen alle:

Hij heeft te veel op.

9. Heë hat ee uvver d' r doeësj jedrónke.

10. Heë hat jet vöal jechoave.
11. Heë hat ze um.
12. Heë hat ing sjtrief i.
13. Heë hat e sjleët bild.
14. Heë hat e sjtuk i.
15. Heë is vol.
16. Heë is harelevol.
17. Heë hat ze kleëve.
18. Heë hat tse vöal jekiepd.

B. LOSSE ZEGSWIJZEN.

19. D´r Tsinterkloas is an´t printe bakke.
Gezegd wanneer er in de tijd voor Sinterklaas morgen- of avondrood aan de hemel is.
20. Inne auwe kloare hilt d´r miensj óp joare.
Afen toe een jonge klare is goed voor de gezondheid.
21. Jód èse en drinke hilt lief en zieël tsezame.
Goed eten en drinken houdt de mens gezond.
22. Deë hat de oge jroeëser wie d´r boech.
Die schept meer op zijn bord dan hij kan eten.
23. Deë hat e laoch in d´r boech.
Die eet heel veel.
24. Bakke en broane is nit ummer eëve jód jeroane.
Bakken en braden lukt niet altijd even goed.

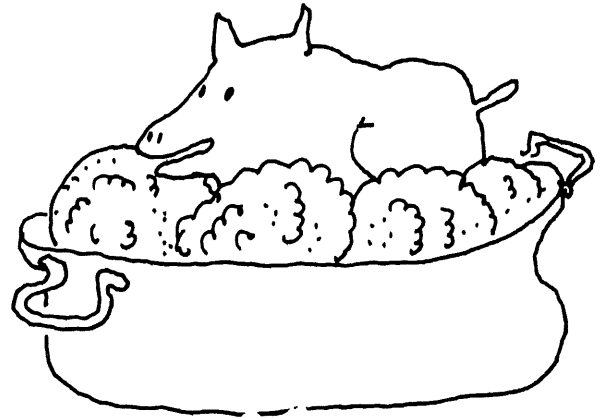
25. Heë hauw d'r kuttel óp d'r sjtool sjtoa.
Hij had zich barstensvol gegeten.
26. Went d'r zak vol is, bingt me hem tsouw.
Men moet zich kunnen matigen.
27. E hoar in de tsoep bingt d'r kuttel.
Gezegd wanneer iemand een haar in de soep vindt.
28. Dat sjmaat of diech e engelsje óp de tsong pist.
Dat smaakt zeer goed.
29. Broeëd en wek ópee jeëve dikke bee.
Roggebrood en wittebrood is gezonde kost.
30. Doa is de pan vet.
Daar krijg je stevige kost.
31. Da kans-te kaod sjnoevve.
Dan vind je de hond in de pot.
32. Mit inne volle boech is 't jód vaaste.
Je hebt goed praten, zolang het jezelf niet raakt.
33. Broeëd weëd uvveral jebakke.
Men kan overal aan de kost komen.
34. De ieësjte kieësjte koste 't jeld.
De primeur is altijd het duurste.
35. Bitter vuur d'r mónk is vuur 't hats jezónk.
Bitter in de mond, maakt 't hart gezond.

36. In d'r meëts hant de eppel jode sjtets.
In maart zijn de appels duur.
37. Jidder appel hat zieng kitsj.
Aan alles zit wel een onaangename kant.
38. Inne vrisje drónk hilt jezónk.
Een goede dronk houdt gezond.
39. Iech drunk inne pot beer mit inne auwe jüd.
Ik heb grote trek in een glas bier.
40. 't Bóch is umjedrage.
Je vindt de hond in de pot.
41. Mit vöal kunt me oes, mit winnieg hilt me hoes.
Het is de kunst om met weinig geld rond te komen.
42. Went 't brij rent, da zunt de leffele raar.
Wanneer iets in overvloed aanwezig is, ontbreken vaak de middelen om er gebruik van te maken.
43. D'r brij is aajebrankd.
De zaak is mislukt.
44. Drek en kaaf sjoert d'r maag!
Zand schuurt de maag!
45. Ing drekkieje himmelvaart maache.
Een kroegentocht maken.

46. Ze vole druvverhin wie d'r ermód uvver de welt.
Zij vielen er gretig op aan.

47. Deë hat ing düesjtieje leëver.
Die heeft altijd dorst.

48. Wat hat uur jekaochd?
Kómpes mit hónk!
*De laatste zin wordt bedoeld
als spottend antwoord.*

49. Hei weëd ee duppe in
't angert jekaochd.
*Gezegd als spottend antwoord,
wanneer er iemand vraagt wat er op tafel komt.*

50. Sjek en broeëd sjleet d'r doeëd.
Door goed te eten leeft men langer.

51. Mit de vus urjens ónger jen dusj kómme.
Ergens onthaald worden.

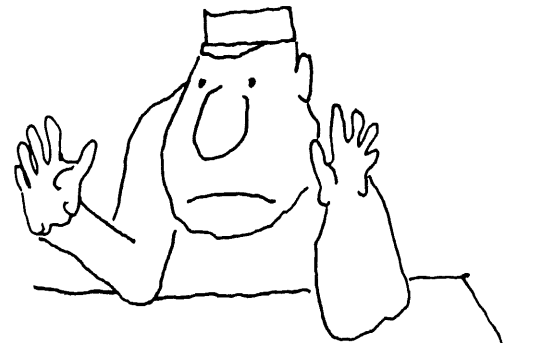
52. Auw eëtse ópwerme.
Oude koeien uit de sloot halen.

53. De boeën is wie inne jek, ze wieëst nog livver in d'r mul
wie in d'r drek.
Bonen moeten bij droog weer gezaaid worden.

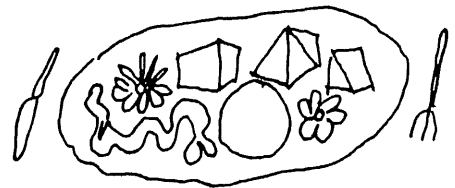
54. Doe kries de middaag in de flesj.
Je vindt de hond in de pot.

55. Dem mósse vier d'r broeëdkörf jet hoeëjer hange.
Die moeten wij kort houden.

56. Wat d'r boer nit kent,
dat vreest-e nit.
Wat de boer niet kent,
dat eet hij niet.

57. Dem sjikt d'r haver.
Hem steken de broodkruimels.

58. Ing bling hon vingt óch al ins
e haverkiets-je.
Een blinde kip vindt ook wel eens een graantje.

59. Heë jrankt wie inne bók óp de haverkis.
Hij zeurt, omdat hij iets niet krijgt.

60. Ónjekaochd jeet óch durch 't laoch.
Men moet niet al te kieskeurig zijn.

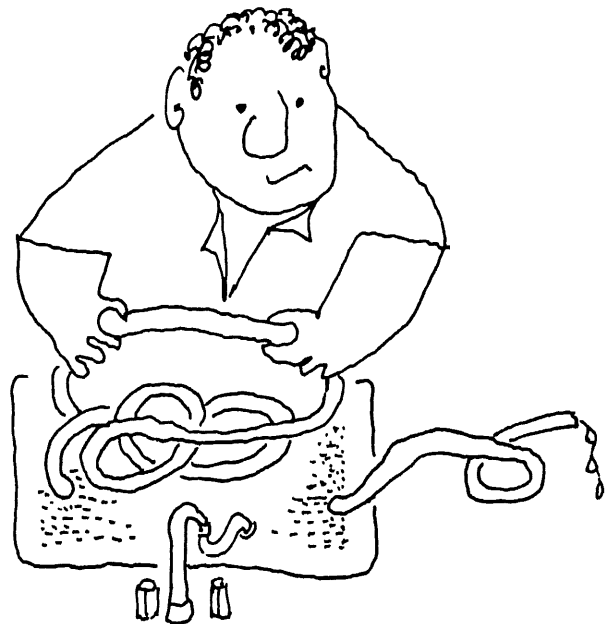
61. Vier èse hü himmel en eëd.
Wij eten vandaag hete bliksem.

62. De tsoep die me ziechzelter ibrokt, mós me óch zelter oesleffele.
Wie zijn billen brandt, moet op de blaren zitten.

63. Deë wieët is d'r betste kond va ziechzelter.
Gezegd van een kastelein, die in zijn eigen zaak veel drinkt.

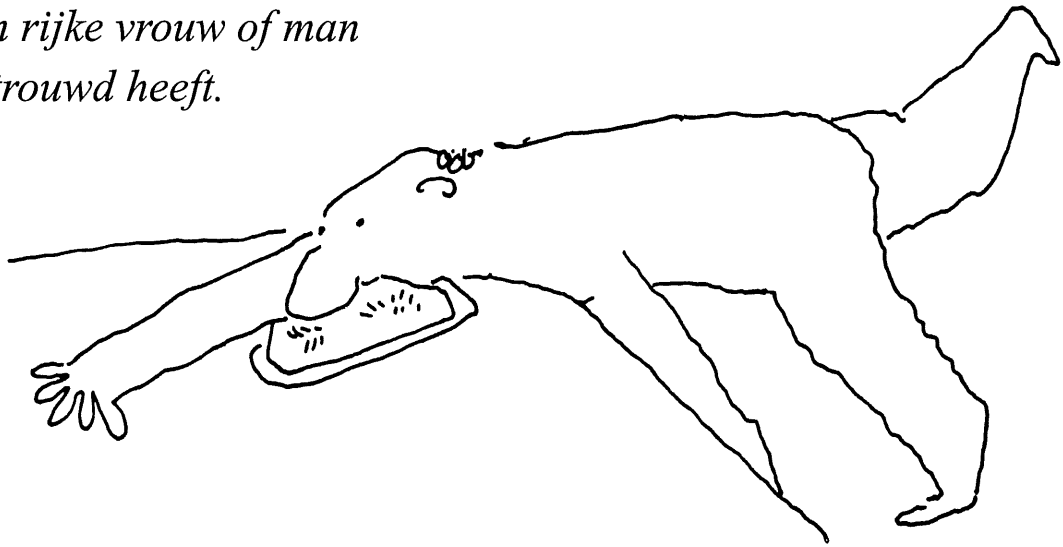
64. Weë ziech ónger de kleie miesjt, dem vrèse de verke.
Wie met pek omgaat, wordt ermee besmet.

65. 't Is ejaal wie de kouw heesjt, went ze mar milch jieëft.
Het gaat niet om de naam, maar om de kwaliteit.
66. Dem is 't tse waal, dem jeugt de sjaal.
Hem steken de broodkruimels.
67. De moel tsenke.
De mond tergen, zodat je gaat watertanden.
68. Vuur inne bukkem zets iech de pan nit óp.
Voor zo 'n kleinigheid kan ik mij niet druk maken.
69. Went de krib 't peëd noaleuft, dan is d'r haver billieg.
Als het meisje de jongen naloopt, dan is er iets niet in orde.
70. Ze sjtunt drüeg tse sjliefe.
Ze hebben niets te drinken.
71. Ziech óp inne d'r sjloech sjeuple.
Op iemands kosten bier hijsen.
72. Dat is inne tiengeltangel.
Dat is een café van gering allooi.
73. 't Vet van de tsoep sjuppe.
Het beste deel van iets nemen.
74. Inne de tsoep verzaotse.
Iemand roet in het eten gooien.
75. E runke jeëve óp verdach.
Alvast een rondje op voorschot geven. (bij het spel)

76. Deë is mit de naas in de bótter jevalle.

*Gezegd als een onbemiddeld iemand
een rijke vrouw of man
getrouwd heeft.*

77. De peëd die d'r haver verdene krient 'm nit.

Ware verdienste blijft dikwijls onbeloond.

78. Boeëne vuur d'r jank, eëtse vuur d'r klank.

Bonen voor de stoelgang, erwten voor de wind.

79. Heë hat jee besser vrunke wie zie eje munke.

Hij snoept graag.

80. 't Rent nit alledaag wegkebrij.

Het is niet alle dagen kermis.

81. Ing auw jeet kniebbelt óch nog jeer an e jreun bledsje.

*Gezegd als een oudere man probeert
een jong meisje het hof te maken.*

82. Ziech ee óp de lamp sjudde.

Een borreltje drinken.

83. Ziech d' r sjrek aafdrinke.
Zijn schrik wegdrinken.

84. Inne e veursje aaftrekke.
Iemand op rantsoen stellen.

